

ՅԻՍՈՒՆ ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ

ԼՈՒՐԵՐ ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔԷՆ

Խարպինի (Մանչուրիա) Հոգ. Հովիւ Տ. Ասողիկ Վրդ. Ղազարեան, իր Ս. Պատրիարքին ուղղած 10 նոյեմ. 1939 թուականի շամակով ի միջի այլոց կը գրէ.

«Աշխարհի արդի քաղաքականութենան տեսական տաքնայնները կ'երեւակայիմ թէ որքան ծանրօրէն կը ճնշեն նաև Ս. Աթոռոյս ելեմտից և այլ կարեւորութեանց վրայ, որմէ կը տառապի համայն մարդկութիւնը ամէնուրեք, և մանաւանդ Եւրոպայի սրտին վրայ արդէն իսկ ծայր տուած անաւոր պատերազմին արհաւիրքը, որ կը սպառնայ ճարակիլ ամբողջ աշխարհի վրայ, կը ջլատեն մարդոց աշխատելու և յառաջդիմելու կարողութիւնները և եռանդը, մարդոց կեանքը վաղուան անստուգութեան և անապահովութեան առջև դնելով:

«Մայրագոյն Արեւելքը, ուր արդէն աւելի քան երկու տարիներ առաջ ծայր տուած էր Զինո-Ճարոնական անվերջանալի պատերազմը, այժմ հորիզոնը աւելի պայծառ չէ, այնպէս որ այլևս կը զգուշանամ շարունակական ճամբորդութիւններէ: Մայիսին երբ Շանկայ էի, տեղւոյն ազգայինները զգացուցին ինծի Շանկայի համար առանձին հոգեւորականի պէտքը. վասնզի այսօր Հեռաւոր Արեւելքի Հայ գաղութին կարեւոր մէկ մասը հոն ծուարած է աւելի քան 300 հոգի: Կը պատահին յաճախ անակնկալ դժբախտութիւններ, մահեր, և ես չեմ կարող ժամանակին հասնիլ, վասնզի բաւական չեռու է: Քսանչորս ժամ ցամաքով, քառասունու ժամ ալ ծովով պիտի ճամբորդեմ հոն հասնելու համար, և երբեմն ալ երկու օր նաեւ պէտք է սպասել, որ անպատեհութեանց առջև կը դնէ զմեզ և ստիպուած կ'ըլլան Ռուսաց դիմել: Այս կերպով մեր ժողովուրդը կը սառի իր Եկեղեցիէն և կը յարի Ռուսաց կամ Լատինականաց, ինչ որ ցաւալի է»:

(«Սին», 1940, ժ. Դ. Տարի, Յուն. - Փետր., Թիւ 1 - 2, էջ 40):

ՏԱՐԵԼԻՑ ՄԱՀՈՒԱՆ

ԵՐԱՆԱՇՆՈՐԷ Տ. ԹՈՐԿՈՄ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԷԻ

Փետր. 11ի կիրակին ամբողջութեամբ յատկացուած էր Ս. Աթոռոյս մեծանուն հանգուցեալ Պատրիարքի մահուան տարելիցի հանդիսութեանց:

Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարին մէջ բազմաձայն երգեցողութեամբ, Պատարագեց մեծ հանդէսով Եգիպտոսի թեմին Առաջնորդական Փոխանորդ Դերշ. Տ. Մամբրէ Եպս. Սիրունեան, որ երկու այլ աշխարհական ներկայացուցիչներու՝ Տիար Մ. Զրաքեանի և Տթթ. Սողկեան Պէյի հետ՝ յատկապէս եկած էր Եգիպտոսայութեան սուգն ու յարգանքը յայտնելու իրենց երբեմնի մեծ առաջնորդի գէթ մահուան տարելիցին առթիւ, քանի որ պարագաներու բերումով իրենց զլացուած էր պատեհութիւնը հանգուցեալի յաղարկութեան և թաղման ներկայ գտնուելու: Հայր մերձէն առաջ քարոզեց պատարագի Սրբազանը:

Քարոզէն վերջ կատարուեցաւ հոգեհանգստեան վեհաշուք պաշտօն հանդիսապետութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Զօր:

Ս. Պատարագէն անմիջապէս վերջ, ամբողջ Միաբանութիւնը և աշակերտութիւնը, ի գլուխ ունենալով Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, երկարածիգ թափօրով, որուն կը հետևէր ժողովուրդի հոծ բազմութիւնը, ուղղուեցան Ս. Փրկչի գերեզմանատունը, յոխտազնացութիւն Լուսահոգիի հողակոյտին:

Կատարուեցաւ հոգեհանգստեան պաշտամունք Լուսահոգիի գերեզմանին վրայ, որ թարմացած էր ծաղկեպսակներով, նուիրուած, ի միջի այլոց, Եգիպտոսայ գաղութի և Գուշակեան ընտանիքի կողմէ, որուն երկու անդամները՝ Պր. Զգօն Գուշակեան և Տիկին Սիրարփի Խաչատուրեան փութացած էին Եգիպտոսէն իրենց մեծ հօրեղբոր շիրմին վրայ ևս վճարելու իրենց յարգանքի և արցունքի տուրքը: Տ. Բարգէն Արեղայ կարգաց Լուսահոգիի յիշատակին ձօնուած իր քերթուածը:

(«Սին», 1940, ժ. Դ. Տարի, Մարտ, Թիւ 3, էջ 78):